

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 4 (1399) 1984 m. vasario 3 d.

Melbourne

XXIX M E T A I

KĄ ŽADA MUMS RYTOJUS

Mokykla yra vienintelis bendruomenės centras tarnaujantis visiem Australijos gyventojams, yra pirma ir gal vienintelė susitikimo vieta visiem šio krašto priaugantiems piliečiams. Kovoti su kultūrinėmis ir rasinėmis prielaidomis bei iš jų kylančiais prietarais Australijos scenoje reiškia imtis problemas nuo pat jos šaknų. Mokykla tad ir yra raktas nacionalinei reformai šioje srityje.

Kiek mūsų tėvų ką nors žino apie vaikų mokytojų pasiruošimą, apie jų auklėjamuosius pagrindus? Specialiai apie kultūrinius pagrindus? Kiek daugeliui mūsų rūpi daugiakultūrinė Australijos programa, kiek tiksliai žino ką tai reiškia?

Ar priimtinas mums terminas "Imigrantas", arba šiaandien labiau madingas "Etnikas"? Ar nėra tai skyrio terminai, švelniau tariant - atskirti nuo anglosaksų? Tie terminai psichologiškai sukelia mažumų atitvarą, atskirimą ar atsiskirimą nuo pagrindinio Australijos bendruomenės sriauo. Ginčai dėl etninių radijo programų, dėl daugiakultūrinės televizijos ir apskritai dėl viso kas tarnauja Australijos kultūriniam augiaveidiškumui, visiškai pamiršta esminį pagrindą, kad visa tai skiriama Australijos dirbančiam žmogui, mokesčių mokėtojui, Australijos piliečiui.

Atsakymai šioms svarbiems klausimams priklauso nuo mūsų pačių požiūrio bei suvokimo dėl savo vietos šių dienų Australijoje. Tuo svarbesni tie atsakymai, jei jūs esate vaikus auginą tėvai, jei esate vyresnės kartos, kuriems rūpi vaikučių ateitis. Esant lietuvių kilmės, jums kyta klausimas dėl lietuvių kultūrinio palikimo tęstinumo.

Kiek tėvų žino, kad 80% mokytojų yra anglo-australų kilmės? Jie visiškai neparuošti pedagoginiam darbui klasėse bei mokyklose, kur labai didelis procentas mokinių yra ne anglosaksų kilmės. Iš 160.000 Australijos mokytojų tik apie 10% yra studijavę kitas kalbas, susipažinę su kitų tautų kultūrine raida. Ir taip, nežiūrint naujoviškų auklėjimo bei mokymo programų pagarsinimų, vis dėlto daugelis mokyklų ir mokytojų yra įsitikinę, kad jų pagrindinis uždavinys yra padėti imigrantų vaikams asimiliuotis, įtraukti į australišką gyvenimo būdą.

Aukščiausias laikas, kad visi susipratę lietuviai pabustumėm, išei-

Rašo N. Žvirzdinaitė - Šalkūnienė

tumėm iš slėptuvių ir pažvelgtumėm į Australiją XX a. pabaigoj. Mums ypatingai turi rūpėti, kas atsitiks su mūsų vaikais, su lietuviško palikimo tęstinumu? Ką tuo reikalu žada rytojus Australijoje? Liks jie visad svetimšaliai šiame krašte? Ar mūsų kultūrinis paveldėjimas visad turės tenkintis užpalkalinėmis kėdėmis Australijos bendruomenėje? Per metų metus šiame krašte esame nusipelnę, kad mūsų atsineštinis kultūrinis paveldėjimas (kartu su kalba) būtų pripažintas kaip dalis Australijos kultūrinio veido. Tačiau nuo mūsų pačių priklauso išsikovoti visuotinę pripažinimą Australijos visuomenėje. Turim pasiiekti naujų pasistūmėjimų švietimo srityje ir visuomenės auklėjimo programoje; supažindinti australus su įvairiomis tautinėmis grupėmis, kurios sudaro šių dienų krašto naciją, tarp jų ir lietuviai.

Turi būti labai aiškiai paryškinta, kad 1984 m. Australijos 15 milijonų gyventojus sudaro 140 skirtingų kultūrų, kalbančių namuose 90 skirtingomis kalbomis, išpažįtančių 80 skirtingų religijų žmonės.

Visiems turi būti žinoma, kad šiandien yra 700.000 australų vaikų, kurių pirmoji kalba nėra anglų, kad dabar dvikalbiškumas Australijoje nelaikomas krašto išdavyste. Praeičiai priklauso kolonijinė asimiliacijos politika. Šiaandien visai laisvai galima kalbėtis bet kuria kalba autobusuose, tramvajuose,

traukiniuose ir šiaip viešose vietose. Šiaandien laisvai gali prisipažinti, kad tavo vardas yra Andrius, Petras, Antanas, o ne Andrew, Tony; kad tavo pavardė Jonavičius, o ne Jones, Smilgevičius, o ne Smigins. Pagaliau atkrenta etninės nuodėmės slogutis; Australas be mikiojimo gali prisipažinti, kad jo motina ar senelė yra graikė, kad tėvas ar tėvo tėvas italas.

Ir mes, lietuviai, esame daugiau ar mažiau sąmoningi dėl šiame krašte vykstančios kultūrinės revoliucijos. Išnaudojimas situacijos tai jau mūsų reikalas. Vietoj kivirčdamiesi tarp savęs dėl smulkmenų, turėtumėm ugdyti tamprus bendruomeninius ryšius ir sutartinai grumtis dėl išlikimo, kaip kad kitos bendruomenės daro. Jei nesusi-griebsim, tai mūsų vaikai augs tikėdami mitui, kad Australija yra 98% britiška ir, kad būtinai siekti-na tą išlaikyti. Taip jie girdi mokykloje, tokių išvadų prieina žiūrėdami televizijos. Noriu būtinai pabrėžti, kad mes, lietuviai, turim priimti iššūkį kurti Australijoje tikrą daugiakultūrinę naciją, kad tos rūšies pastangos ne tik būtų toleruojamos, bet pozityviai pripažintos, krašto kultūrinių ir politinių institucijų remiamos. Kitaip tėvai turėsime didelių sunkumų įtikinti vaikus dėl reikalingumo išlaikyti lietuviškąjį identitetą.

Pabrėžtina, kad mano amžininkai jaučiame didžiulę skolą senajai mūsų lietuviškos bendruomenės kartai. Dėl jų meilės lietuvių kal-

(Nukelta į 4 puslapį)

VLIKo Seimas Detroite

1983 m. lapkričio 12-13 VLIKo Seimas posėdžiavo Detroite - Southfield, Mich., Dievo Apvaizdos Parapijos Kultūros Centre. Dalyvavo 38 atstovai ir būrys svečių, kurių tarpe buvo ALToS pirm. dr. K. Sidlauskas ir JAV Lietuvių Bendruomenės pirm. dr. A. Butkus. Seimo metu buvo plačiai apžvelgta tarptautinė padėtis ir Lietuvos laisvinimo problema. Apie "Vakarų Europos tarptautinę politiką Sovietų Sąjungos atžvilgiu" pranešimą padarė Lietuvos atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis, jr., Lietuvos laisvinimo problemą gvildeno simpoziumo dalyviai - inž. L. Grinius, dr. K. Karvelis, A. J. Kasulaitis ir dr. K. Krivickas. Apie VLIKo susikūrimą kalbėjo vienas VLIKo

steigėjų ir pirmosios Valdybos vicepirmininkas agr. B. Gaidžiūnas. Tautos Fondo klausimais pranešimus padarė TF Tarybos pirmininkas A. Vakselis, TF Valdybos pirm. J. Giedraitis ir Kanados TF pirm. A. Firavičius. VLIKo veiklą vietinėje ir tarptautinėje plotmėje išsamiai apšvietė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, išreiškęs viltį, kad penktojo organizacijos dešimtmečio bėgyje subyrės sovietinė imperija ir bus atstatyta Lietuvos nepriklausomybė. Papildomus pranešimus padarė VLIKo nariai: Dr. K. Jurgėla, dr. E. Armanienė ir V. Jokūbaitis, ir ELTOS prancūzų kalba rektorė Birutė Venskuvienė. Seimas pradėjo darnioje ir pakilioje nuotaikoje.

ELTA

● Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui Reagan neseniai lankantis New Yorke buvo surengtas etninių grupių atstovų susitikimas su prezidentu. Susitikime, tarp kitų, dalyvavo ir New Yorke veikiančio Lietuvių Informacijos Centro vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius, kuris asmeniškai padėjo prezidentui už žmogaus teisių dienos progą paskelbtą pareiškimą, kuriame Lietuvos katalikų persekiojimus iškėlė kaip pavyzdį sovietų vykdomos represinės politikos prieš tikinčiuosius. Prezidentas Reagan ta progą buvo įsakmiai paminėjęs lietuvių kunigų Sigito Tamkevičiaus ir Alfonso Svarinsko suėmimą.

● Lietuvių Informacijos Centro darbuotoja Gintė Damušytė, iš savo pusės, buvo pakviesta dalyvauti Amerikos valstybės departamento surengtuose apklausinejimuose apie žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose. Gintė Damušytė šia progą painformavo apklausinejimų dalyvius apie žmogaus teisių padėtį Lietuvoje, ypač atkreipdama dėmesį į tikėjimo laisvės varžymus, tikinčiųjų persekiojimus.

● Rosario lietuviai Argentinoje surengė lietuviškosios spaudos dieną, kurios metu buvo paminėtas "Aušros" laikraščio šimto metų jubiliejus ir buvo prisiminta penkiolikos metų sukaktis nuo vietos lietuvių neperiodinio leidinio "Argentinos Lietuviai" pirmojo numerio pasirodymo. Minėjime buvo pagerbti ne tik "Aušros" laikraščio steigėjai ir bendradarbiai, bet ir dabartinės pogrindinės lietuvių spaudos darbuotojai, taip pat visi, kurie iševijoje tarnauja lietuviškajai spaudai, tuo didžiai prisidėdami prie lietuvių išlaikymo ir jos puoselėjimo. Pokario lietuvių leidinio "Lietuviai Argentinoje" yra išėję keli numeriai, kuriuose yra daug įdomios dokumentinės medžiagos apie vietos ir visos Argentinos lietuvių organizacijas, jų veiklą. Argentinoje šiuo metu yra spausdinami du periodiniai lietuvių laikraščiai - savaitraščiai "Laikas" ir "Argentinos Lietuvių Balsas". Abu yra leidžiami Buenos Airėse.

● Rytų Vokietijoje plačiai paplitęs filatelijos ir numizmatikos žurnalas "Sammmler" - Kolekcionierius, - ilgesniu straipsniu paminėjo lietuvių lakūnų Dariaus ir Girėno žygio per Atlantą penkiasdešimtmetį. Straipsnyje aprašoma skridimo istorija ir jo traigiška baigtis Soldino miške, tuometinės Vokietijos teritorijoje. Pateikiamos foto-faksimilės visų pašto ženklų, kurie iki šiol buvo išleisti lietuvių lakūnų transatlantiniam skrydžiui paminėti, taip pat spausdinamas skridimo penkiasdešimtmečio progą Lietuvoje išleisto voko viršelis su "Lituaniškos" skrydžio per Atlantą trasa ir lakūnų portretais. Straipsnį apie Darių ir Girėną Rytų Vokietijos žurnalui parėngė profesorius Georgas Dominas, kuris yra kilęs iš Lietuvos ir dabar dirba Rytų Vokietijos mokslų akademijoje. Jis yra veiklus baltistas, lietuviškojo meno, ypač Čiurlionio kūrybos propaguotojas Rytų Vokietijoje.

● Lietuvius jūrėivis Arifas Žukauskas, kuris gruodžio 2 d. Ispanijai priklausanciose Kanarų salose pasitraukė iš sovietų žvejybos laivo "Seda", šiomis dienomis buvo perkeltas į sostinę Madridą. Čia jis lauks ispanų vidaus reikalų ministerijos atsakymo į prašymą, kad jam būtų suteikta politinė globa. Iš Vilniaus kilęs Arifas Žukauskas buvo sovietinio žvejybos laivo mechanikas. Laivui atplaukus į Kanarų salas, jis čia pasitraukė.

Amerikos lietuviai telkia kultūrinės vertybes

TVARKOMAS PRAPLĖSTAS ALKOS MUZIEJUS

Reikia pagirti tuos vyresnio amžiaus sulaukusius lietuvius, kurie tinkamu laiku, turėdami šviesų protą ir atmintį, pasirūpina sutvarkyti savo medžiaginį palikimą. Tačiau yra dar ir kitas palikimas, dažniausiai materialinėmis skaitlinėmis sunkiai įvertinamas. Tai mūsų visų bendras kultūrinis palikimas. Turime galvoje tas vertybes, kurias išėiviai lietuviai kiekvienas paskirai ar jų organizacijos sukūrė išėivijoje ar, atsivežę iš senosios tėvynės, jas išsaugojo. Tai lietuviškos knygos, žurnalai, laikraščiai, liaudies meno bei gintaro dirbiniai, juostos, audiniai, lietuviški pinigai, lietuviškos veiklos fotografijos, paveikslai, dailės dalykai, dokumentinė medžiaga ir kt.

Per daugiau kaip 100 lietuviškos išėivijos gyvenimo Amerikoje laikotarpį nemaža dalykų išsaugota ligi šių dienų, bet gal dar daugiau pranyko ar buvo sunaikinta, nes nebuvo žmonių ir organizacijų, kurie tais reikalais rūpintųsi

Bene pirmasis lietuviškas kultūrinės vertybes Amerikoje pradėjo telkti kunigas (vėliau prelatas) Pranciškus Juras. Jau 1922 m., kunigaudamas Lawrence, Mass., pradėjo rinkti lietuvišką medžiagą. Iš pradžių surinktus dalykus laikė "Darbininko" laikraščio patalpoje Bostone, 1951 m. perkėlė į Brocktono parapijos patalpas, pagaliau 1963 m. pabaigoje Putname, Conn. pastatė specialią patalpą "Alkos" muziejui bei archyvu. Pastatas mūrinis, 60x40 pėdų pločio, stovi ant nuosavo žemės sklypo - 0,66 akrų žemės.

Prel. Pr. Juras, it koks gerasis aitvaras, telkė į savo Alką lietuviškas kultūrinės vertybes. Jis aplankė visas ne tikai Pensilvanijos, bet ir kitų Atlanto pakraščiu lietuvių parapijų buveines, iššliaužinėjo dulkinas pastoges, kartais ten rasdamas nuostabiai vertingų dalykų. Telkė lietuviškų organizacijų, atskirų kultūrininkų archyvinę medžiagą ir viską krovė į Alkos namus.

Veikia jie pasidarė pilni, erdvokas pastatas buvo perpildytas tiek, kad mokslo žmogus ar kas kitas, ieškąs liuanistinės medžiagos, dėl jos gausybės ir reikiamo nesutvarkymo negalėjo reikiamo dalyko surasti. Silpnėjo ir Alkos įkūrėjo sveikata. Dar prieš mirtį pasirūpino sutvarkyti jos reikalus: 1974 m. sausio mėnesį Alką su vi-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

somis liuanistinėmis vertybėmis formaliai ir faktiškai perleido Lietuvių Katalikų mokslo akademijai, kuri sudarė 12 asmenų direktoriatą jau tvarkyti. Ši institucija Alką tvarko ir šiuo metu.

Buvo susirūpinta Alkos praplėtimu. 1976 m. sudaryta statybos komisija dr. A. Matuko vadovaujama. Lėšų telkimui vadovavo Liet. Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius. Alkos Globos komitetą sudarė 47 asmenys. 1977 m. paruoštas naujo pastato projektas, 1979 - 1980 m. Alkos statyba užbaigta.

Naujasis pastatas dviaukštis, 80x40 pėdų, jungiasi su senuoju pastatu. Reikėjo daug lėšų ir jų buvo gauta aukų keliu. 3 asmenys aukojo po \$ 10.000, 1 \$ 9.000, 2 po \$ 7.000, 3 po \$ 5.000 ir pan. Vien tūkstantininkų buvo 12. Iš viso sutelkta \$ 220.000.

Nūdien Alka virto gražiu ir prasmingu muziejumi - archyvu. Didele nuopelnai čia priklauso "Dievo dovanai" - iš Romos atsikėlusiam LKMA darbuotojui istorikui kun. Rapolui Krasauskui (jis buvo paskirtas netoli esančių J. Matulaičio senelių namų kapelionu). Jam nuoširdžiai talkina dr. J. Kriaučiūnas, Laima Mockienė, dail. V. Ignas. Senajame pastate stiklinėse spintose gražiai išdėstoma lietuvių tautodailės dirbiniai - audiniai, juostos, medžio drožiniai. Ant sienų iškabinti mūsų dailininkų - A. Galdiko, P. Kalpoko, Ad. Smetonos, Ad. Varno, R. Viesulo, V. Vizgirdos ir kt. paveikslai. Atskira patalpa paskirta prof. dr. Jono Balio įruoštam lietuvių tautosakos archyvu, kur patalpinti vertingi užrašai bei įrašai. Atskirus kambarius savo lėšomis įsirusė Balfas, Lietuvos vyčiai. Yra ir daugiau projektų.

Alkos biblioteka turi apie 60.000 tomų. Be ko kita, čia yra "Aušros", "Varpo", "Tėvynės sargo", "Apšviestos", "Apžvalgos" ir kt. spaudos draudimo meto leidinių komplektai. Amerikos lietuvių senieji ir naujesni leidiniai, 1657 m. lietuviška biblija. Savo knygų rinkinių Alkai paaukojo kun. R. Krasauskas, kalbininkas P. Būtėnas, dr. Br. Kaslas, Ant. Mažiulis, Vyt. Širvydas,

St. Yla, kun. V. Cukuras, poetas P. Pilka, Vokietijoje gyvenąs Jurgis Pyragas ir kiti. Be jų yra daug gerų progų gauti kultūrinius palikimus.

Tačiau knygų rinkinys, jeigu jis nesutvarkytas, dar nėra naudingas dalykas, nes negalima juo naudotis: dažniausia nei tokių rinkinių savininkai, nei kas kitas nežino, kas tame archyve yra ir kur reikalinga knyga ar žurnalų komplektas padėtas. Taigi būtina reikia, ir tai kaip galima greičiau, surinktą medžiagą sutvarkyti, kataloguoti, naudojant pačią naujausią kompiuterinę sistemą. Manoma, kad Alkos rinkinius galima sutvarkyti 3-4 metų bėgyje, tačiau šiam reikalui reikia \$ 85.000. Tai, žinoma, nemaža suma, tačiau nėra "neįkandama", turint galvoje, kad tokias ar tolygias sumas mes sudedame mažiems, labai trumpą ar ribotą reikšmę turintiems projektams. Taigi būtų labai negerai, jei paniekintume a.a. prelatu Pr. Juro ir kitų mūsų kultūros puoselėtojų pastangas išsaugoti jų surinktą medžiagą. Alka laukia naujų aukų. Jos adresas: Alka, PO Box 608, Putnam, Conn., 06260.

Alkos archyvas ir muziejus labai geras dalykas, bet JAV-ųjų ir pasaulio lietuviams vienos Alkos neužtenka. Nebūtų protinga visas mūsų kultūrinės vertybes sutelkti tik vienoje Alkoje. Taigi mes užgiriame Australijos lietuvių pastangas įkurti savo archyvą tame krašte; džiaugiamės, kad jie didesnėse kolonijose įkūrė lietuviškas bibliotekas. Gerai, kad lietuviškos kultūrinės vertybės telkiamos prie Vasario 16 gimnazijos ar Kapucinų vienuolyne Vokietijoje.

Bet ir JAV vienos Alkos neužtenka. Juk lietuvių imigracija JAV dar negyvena paskutines dienas. Gyvename neramius laikus ir nežinome, kas šiam "sparnuotų raketų" amžiuje gali Ameriką ištikti... Taigi, jei kartais būsimo karo ar nelaimės metu žūtų vienas liuanistinės archyvas - muziejus, turėtų išlikti dar vienas ar bent du. Šia prasme mes nuoširdžiai pritariame kito liuanistinio archyvo bei muziejaus įkūrimui, kurį šiuo metu puoselėja Liuanistikos Tyrimo ir studijų centras Čikagoje ir kurį remia kun. Br. Krištanavičiaus fondas, kun. Vaclovo Gutausko, SJ vadovaujamas. Ši institucija, vadovaujama vidurinės kartos kultūrininkų - prof. dr. J. Račkausko ir prof. dr. T. Remeikio jau veikia Jaunimo centro rūmuose, padariusi gerą pradžią.

Bet mūsų lietuviškoji visuomenė kaž kodėl kurtoka mūsų kultūriniam centram. Siek tiek remia, bet nepakankamai. Ypač kurčios jiems yra mūsų vlikinės, altinės, bendruomeninės, centrinės organizacijos, politinės partijos, abu susivienijimai, Religinė šalpa ir kt. Tenka tik stebėtis jų "alergiškumu" šiam kultūros reikalui. Na, bet tai ne pirmas atvejis. Jų nebeįmokysime - jie taip ir liks neįautriūs. Tačiau kitaip yra su lietuviška visuomene - ji jau gausiai parėmė Alką ir kitas kultūrinės institucijas. Tikėkime, kad rems ir 1984 metais.

I v y k i a i

— **Australijos parlamentas** nori praveisti įstatymą, kad būtų tikrina mas pensininkų turtas bei uždarys. Tuo reikalu manoma samdyti 1.400 tarnautojų. Pensininkų lygos pirmininkas Mr. Neil McKay pareiškė: "Mes būsime traktuojami kaip kriminalistai." Šis įstatymas turėjo būti praveistas praėjusiais metais, bet liberalų reikalavimu atidėta iki šių metų.

— **Ministeris pirmininkas Mr. Hawke** lanko Azijos kraštus. Hong Konge jis dalyvaus pasitarimuose dėl Hong Kongo ateities, lankys Kiniją, Japoniją, Singapūrą, Malajiją.

— **Naujas sveikatos draudimas** — Medicare prasideda nuo vasario 1 d. Tame plane nedalyvauja Queenslandas.

— **Ministeris pirm. Mr. Hawke** nuvyko į Adelaidę universiteto salę atidaryti Darbiečių moterų konferencijai. Studentai demonstravo jam einant į universitetą. Tarpdury vienas jaunas vyras metė į jį plastinį maišą su dažais. Ministeris turėjo pasikeisti rūbus. Tas jaunas vyras buvo areštuotas.

— **Prezidentas Reagan** vėl sutiko kandidatuoti rinkimuose antrai kadencijai. Nors jis buvo sužeistas ir jau 73 metų amžiaus, bet jaučiasi gerai. Demokratų partijos kandidatū bus Walter Mondale. Prezidento rinkimai bus lapkričio mėnesį.

— **Anglijoje** vieną moterį užgroivė sniegas. Po dviejų parų ji buvo rasta sniege dar gyva.

— **Nelaimių skaičius** keliuose padidėjo, nežūrint aštrios policijos kontrolės. Per šį ilgą savaitgalį Viktorijoje pernai buvo žuvusių 6, o šiais metais 10.

— **Šiaurės Queenslando** vandenynse vasaros metu pasirodo nuodingų žuvų. Kai kurios jų mirtinai nuodingos. Taip ir šiais metais vienas berniukas nuo jų mirė.

— **Sydnejuje** banditas apiplėšė vieną banką ir iš jo nuėjo į kitą. Čia į mašiną įsivarė kelis tarnautojus ir važiavo. Policija negalėjo šaudyti, bet mėgino užbarikaduoti kelią, bet ir tai nelabai sekėsi. Galiausiai banditas turėjo sustoti. Įvyko susišaudymas. Vienas policininkas buvo persautas, o banditas nušautas.

— **Darbo unijos** reikalauja, kad Velykų atostogos šiais metais būtų 6 dienas. Velykos šiais metais yra balandžio 22 d., o 25 d. yra ANZAC day. Taip visa savaitė gali būti atostogų.

— **Potvyniai** šiaurės NSW. Narabri miestelis apsemtas vandeniu, o taip pat aplinkiniai miesteliai. Lietaus šiemet ir Viktorijoje užtenkama, nors gana šalta vasara. Potvyniai vyksta ir Pietų Afrikoje, o JAV labai šalta žiema.

— **Užsienio** reikalų ministeris Hayden turi nutraukti savo kelionę po užsienius ir grįžti į savo motinos laidotuves. Aplankė jis Izraelį, Syriją, Jordaną.

— **Sovietai** bombardavo Afganistano šiaurės vietovę Ghaza, kuri 30 km nuo sostinės Kabul. Užmušta šimtai civilių gyventojų.

**AUKODAMI TAUTOS FONDUI,
 REIŠKIAME SOLIDARUMĄ
 KOVOJANČIAI LIETUVAI !**

TF Astovybė Melbourne

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOJE LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Pr. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisto savo nuožiūra.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

AR TOLI ADELAIDĖ ?

Praėjusiais metais gražiai atšventėme pirmojo laikraščio "Aušra" 100 m. sukaktį. Pagalvoje, kiek reikėjo ryžto knygnešiams, kurie jį nešė iš Prūsijos į Lietuvą, kiek reikėjo rizikos tą laikraštį paskleisti žmonėse, kiek reikėjo aukos ir kančios tiems, kurie už "Aušrą" buvo kišami į kalėjimus, tremiami Sibiran, konfiskuojant rusų valdžiai visą jų turimą turį.

Praėjusiais metais prisiminėme prieš 90 metų Kražiuose vykusias skerdynes. Pagalvoje, kokio tvirto tikėjimo būta kražiečiuose, kurie, gindami nuo uždarymo savo bažnyčią, nepabijojo nei gubernatoriaus, nei žandarų, nei kazokų nagaikų, besipriešindami dešimtimis žuvo, daugelis liko visam gyvenimui suluošinti, dar kiti nubausti kalėjimu ir Sibiru.

Pavergtos Lietuvos pogrindyje leidžiamoje "LKB Kronikoje" skaitėme apie trečią kartą Meškuičių kalne atstatytus kryžius, apie tūkstantines procesijas į Šiluvą. Pagalvoje, kokia drąsa Lietuvos tikinčiuosiuose, kokia auka statyti save į pavojų būti žiauriai nubaustam, pašalinant iš tarnybos ar universiteto, patenkant į psichiatrinę ligoninę smegenų išplovimui.

Bet knygnešiai ėjo su spaudos maišais ant pečių. Kražiečiai subėgo ginti savo bažnyčios. Į Meškuičių kalną sunėšė šimtus kryžių. Į Šiluvos atlaidus suplaukia žmonių minios. Tai veiksmožiai, parodą anų ryžtą, aukos dvasią, judėjimą.

Štai artinasi šv. Kazimiero Jubiliejinių Metų atidarymas ir mūsų Australijos žemyne. Jis vyks Adelaidėje kovo 10-11 dienomis. Tam reikalui sudarytas komitetas, ALK Federacijos Valdybos įgaliotas, rimtai ruošiasi. Tai nebus tik parapijinis parengimas, bet renginys visiems Australijos lietuviams.

500 m. sukaktis nuo šv. Kazimiero mirties yra didelis jubiliejus. Šv. Kazimieras yra vienintelis šven tuoju paskelbtas lietuvis. Taigi ir jo jubiliejinių metų atidaryme susitiks mūsų patriotizmas su religija, "Aušra" su Meškuičiais. Bet ar tas susitikimas išjudins mus?

Pietų Australijos siena nesaugoma ginkluotų sargybinių. Ją peržengiant nėra pavojaus pakliūti į Sibirą. Bet ar mes ryšimės tą sieną peržengti? Dalyvavimas šv. Kazimiero bažnyčioje nesurištas su kazokų užpuolimu. Bet ar mes surasime laiko joje aplankyti šv. Kazimiero relikvijas? Adelaidė ne Meškuičių kalnas, ten ir be kryžiaus naštos esame visi laukiami. Bet ar mes pajėgsime į ten nunešti patys save? Mes mėgstame keliauti. Europą, Ameriką, Aziją mūsų apvažinėta. Bet ar ne per toliama distancija bus mums skristi, važiuoti, keliauti, kada Adelaidėje vyks Jubiliejinių šv. Kazimiero Metų atidarymas? Ar iš protėvių ir tėvų paveldėtas entuziazmas, patriotinės ir religinės "Aušros" ir Meškuičių nuotaikos neliks kartu

Vokiečiai apie Lietuvos jaunimą

Vakarų Vokietijos laikraštis "Die Welt" atspausdino savo korespondento Vienoje ilgesnį pranešimą apie jaunimui skirtą lietuvių pogrindžio leidinį "Lietuvos Ateitis". Žurnalistas pažymi, kad šis leidinys duoda įdomų vaizdą apie lietuvių, ypač jaunimo, laikyseną pavergėjo atžvilgiu. Ji atsispindi "Lietuvos Ateities" spausdinamuose straipsniuose, kurių būdingesnes ištraukias pateikia vokiečių laikraštis. Lietuvių jaunimas yra raginamas susipažinti su tūkstantmetine Lietuvos istorija. Tarnauti Tėvynei yra kiekvieno lietuvių jaunuolio aukščiausia pareiga. Jaunimas privalo jungti Tėvynės meilę su tikėjimu, nes vien tik tikėjimas į Dievą gali nugalėti moralinę ir fizinę savivalę. Lietuvių būryje yra krikščionybė yra neatskiriamai tarpusavyje susijusios. Sovietinė santvarka turi būti atmeta, nes ji yra neteisinga, nusikalstama ir Lietuvai svetima, nes buvo primesta iš šalies. Vokiečių laikraštis "Die Welt" supažindina savo skaitytojus ir su kitomis temomis, kurios yra paliečiamos lietuvių pogrindžio leidinyje "Lietuvos Ateitis". Yra, pavyzdžiui, primenamos masinės lietuvių de-

portacijos į Sibirą, aprašomos lietuvių sąžinės belaisvių kančios, kurios atsispindi kalinių laiškuose.

Lietuvio jaunuolio asmeninio gyvenimo programa "Lietuvos Ateitis" išdėsto šešiuose punktuose. Tarp jų randame šiuos lietuvių jaunuolio įsipareigojimus:

Privalau išsiugdyti tvirtą būdą, puoselėti jautrią sąžinę: nepakęsti nei vienos nuodėmės, nė mažiausio blogio savyje. Padarius klaidą, ją ištaisyti, drąsiai prisipažinti su-

klaidus. Nepateisinti savęs tuo, kad dauguma blogai elgiasi, tai ir aš galiu truputį sau nusileisti.

Privalau turėti gilų tikėjimą. Nuolat stengtis gilinti tikėjimo žinias visais įmanomais būdais: uoliai klausytis pamokslų, skaityti religines knygas, uoliai melstis, visas iškilusias tikėjimo srityje abejones išsiaiškinti.

Išsiugdyti kilnią širdį: kasdien savęs klausiti: ką gero šiandien padariau kitiems, savo artimiesiems, tėvams: Ar žengiau nors mažą aukos žingsnį į priekį vardan to, kas šventa, gera, tikra ir gražu.

Lituanistikos katedra Čikagoje

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba jau įteikė Illinois universitetui Čikagoje pirmuosius du šimtus tūkstančių dolerių lituanistinės katedros įsteigimui finansuoti. Pirmą kartą buvo įteikti universiteto vadovybei, dalyvaujant apie šimtui lietuviškųjų organizacijų atstovų ir veikėjų. Pagal su universitetu sudarytą susitarimą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė įsipareigojo įmokėti į lituanistikos katedros fondą iš viso šešis šimtus tūkstančių dolerių, o universitetas, iš savo pusės, sutiko pridėti dar pusantro šimto tūkstančių dolerių. Iš sudaryto 750-ies tūkstančių dolerių fondo palūkanų bus išlaikoma Illinois universitete lituanistikos katedra.

Sumanymas įsteigti Jungtinėse Amerikos Valstybėse lituanistikos katedrą buvo pirmą kartą iškeltas 1969 metais Čikagoje įvykusiame lietuvių Mokslo ir Kūrybos simpoziume. Katedros steigimo praktiniais klausimais sutiko rūpintis Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kuri per palyginamai trumpą laiką sutelkė du šimtus tūkstančių dolerių katedros fondui. Buvo nutarta katedrą steigti Illinois universitete, nes jame studijuoja daugiau lietuvių studentų, negu bet kuriame kitame universitete už Lietuvos ribų, be to čia yra organizuojamas lietuvių Tyrimo Institutas, biblioteka ir archyvas, kuris didžiai patar-

ŠV. KAZIMIERO KALENDORIUS LIETUVOJE

Esamų galimybių ribose Lietuvos katalikai stengiasi paminėti Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį. Mus tik ką pasiekė kukli, bet labai graži ir prasminga tokių pastangų išraiška: "Šv. Kazimiero jubiliejinių 1984 metų katalikiškų švenčių kalendorius". Tai kaligrafiškai - daili raščiū - ranka išrašytas, tautiniais ornamentais papuoštas lapas, kurio viduryje tarp šių metų kalendoriaus gražiuose rėmuose yra pateikiamas 24 svarbiausių katalikiškų švenčių sąrašas. Viršuje apie trečdaliu viso lapo užima įrėmintas šv. Kazimiero paveikslas. Jo dešinėje matome Vilniaus katedrą, kuri dabar yra paversta paveikslų galerija, ir kairėje šv. Kazimiero bažnyčią, kuri yra paversta ateistiniu muziejumi. Apačioje šį sieninį kalendorių puošia kitų žymiausių Vilniaus bažnyčių piešti siluetai. Kalendorius yra atspausdintas dviem spalvomis. Jis daro gerą įspūdį ir liudija jo autorių techninį sugebėjimą.

naus lietuviškom studijom. Lituanistikos katedra Illinois universitete suteiks galimybę pastoviai praversti aukštesniojo lygio lituanistines studijas, tyrinėjimo darbus, rengti paskaitas, seminarus ir konferencijas lituanistiniais klausimais, taip pat universiteto vardu leisti lituanistinius mokslo veikalus. Illinois universitete jau dabar yra vedami lituanistikos kursai, kuriuos per paskutinius ketverius metus lankė iš viso 266 lietuvių studentai, vidutiniškai kasmet po 66 studentus.

ISPANAI DOMISI LKB KRONIKA

LKB Kronika išleista ir ispaniškai. Vienas architektas iš Ispanijos štai ką rašo kronikos leidėjams:

— Rašau jums ispaniškai, nes tai yra vienintelė kalba, kurią laisvai naudoju. Mokausi anglų kalbos, tačiau dabar esu tik pradžiamokslis.

Mano laiško motyvą yra šis: jau kuris laikas labai žaviuosi Lietuva dėl jos tautinės sąmonės ir dėl heroizmo, išlaikant katalikų tikėjimą. Tai yra pavyzdys ir paskatinimas katalikams, turintiems laimės gyventi laisvame pasaulyje.

Šis susižavėjimas paskutiniu metu labai suintensyvojo ir atsirado noras artimoje ateityje tam kraštui (Lietuvai) padėti. Prieš metus baigiau architektūros studijas. Šiuo metu atlieku karinę tarnybą. 1984 m. vasario mėnesį baigęs karinę tarnybą, pietų Ispanijoje kartu su draugu atidarysiu architektūros įstaigą. Jums pranešiu apie pasikeitimus. Šiuo metu dar neturiu galimybes padėti Lietuvai. Galiu tik skelbti visai visuomenei apie neteisybes, daromas tokias daugybei tikinčių žmonių. Ateity pasiziūrėsiu, kaip galėsiu Lietuvai padėti.

Toliau autorius rašo, kad jis nori gauti vadovėlį mokytis lietuvių kalbą. Taip pat nori gauti LKB Kroniką lietuviškai tą patį tomą, kurį jis turi ispaniškai, kad galėtų sekti kalbą. Taip pat prašo žemėlapių ir adresų lietuvių tuose kraštuose, kur kalbama ispaniškai.

— Kunigas Augustinas Rubikas yra paskirtas naujuoju Miuncheno lietuvių klebonu vietoje mirusio prelado Jono Avizos. Kunigas Rubikas, kuris pastoviai gyvena Memmingene ir dvasinai aptarnauja Augsburguro vyskupijos lietuvius, reguliariai vyks į Miuncheną aukoti lietuviškas pamaldas.

FILMAS APIE PABALTIO TRAGEDIJĄ

Tarptautinė Istorinių filmų bendrovė, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, pagamino video kasetėse dokumentinį filmą, pavadintą "Pabaltijo Tragedija". Daugiau negu dvi valandas trunkantis garsinis filmas yra sudarytas iš 1939-40 metų laikotarpyje vokiečių, sovietų, latvių, anglų ir amerikiečių dokumentinių kadru negatyvų, kurie buvo per fotografuoti, chronologiškai išdėstyti ir papildyti trumpais angliškais pavadinimais. Filme vaizduojama sovietų įvykdyta trijų Pabaltijo valstybių okupacija 1939-40 metų laikotarpyje, kovos prie Lietuvos sienos prasidėjus vokiečių-rusų karui, vokiečių kariuomenės įgyviavimas į Kauną, besitraukiančios sovietų armijos nukankinti ir nužudyti pabaltiečiai, taip pat kovos Latvijoje ir Estijoje. Sovietinių dokumentinių filmų fragmentai iš 1944 metų, vaizduoją raudonąją armiją puolantį Vilnių. Pabaigoje, remiantis amerikiečių dokumentiniais filmais, jau apžvelgiamos pabaltiečių tremtinių stovyklos Vakarų Vokietijoje.

Tarptautinė Istorinių Filmų bendrovė savo kataloge pristato šį filmą kaip didelės istorinės vertės dokumentą apie tragiškus įvykius Pabaltijo kraštuose Antrojo pasaulinio karo metu. Pabaltijo tautų tragedija, pažymima kataloge, liudija mažų tautų pavergimą didžiojo konflikto sukuriuose, jų patirtas dideles kančias.

su mumis namuose, nepajudinamai prirakintos smulkios rūpėsčių ir dar bū inkarais kasdienybės dugne?

Kovo 10-11 dienos jau netoli. Netoli yra lietuviškam ryžtui ir Adelaidė.

prp.

Paskaitos lietuvių kalbos reikalu

Korp. Romuva surengtoje popietėje lapkričio 27, 1983 m. Melbourne Lietuvių Namų Bendruomenės salėje du prelegentai tiesioginiai, atvirai ir realistinai analizavo ir pateikė lietuvių kalbos krizę jaunimo tarpe ir savaitgalio mokyklos problemas.

Korp. Romuva Senjoras fil. G. Statkus, atidaręs susirinkimą, pristatė pirmąjį kalbėtoją Sp. V. Špoke vičių, kuris perskaitė paskaitą tema "Lietuvių kalba Australijoje". Paskaitos santrauka:

Kalbos teoretikas N. Chomsky teigia, kad žmogaus smegenys nuo pat gimimo yra susiformavę su galimybe sugalvoti arba išmokyti kalbą ir ją panaudoti. Šią prielaidą jis pavadino "kalbos išsivystymo aparatu". B. F. Skinner tyrinėdamas kalbos išmokimo galimybes, pritaikė pavyzdinę elgesio psichologiją. Jis teigia, kad kalba vaikui išsivysto lyg ir atsakymo formoje.

Darant paskaitos išvadas ir analizę dėl lietuvių kalbos ateities Australijoje, priimtos šios prielaidos: a) dabartinė gyvenamoji aplinka mažai pasikeis, b) lietuvių imigrantai į Australiją daugiau nesulauksime, c) lietuvių gyvenvietės nepasikeis.

Prelegentas aptarė, kad daugiausia lietuvių gyvena Melbourne, Sydnejuje ir Adelaidėje. Čia lietuvių kalba galėtų išsilaikyti, bet lietuvišką mokyklą lanko mažai vaikų, gal tik trečdalis. Taip lietuvių kalba pamažu nyksta.

Už 50 metų, tik 1% lietuvių kilmės gyventojų kalbės lietuviškai, 10% naudos lietuvių kalbą tik patenkinamai. Visi kurie dar mokės kalbėti lietuviškai ar galės susikalbėti, bus kilę iš Melbourne, Sydnejaus arba Adelaidės. Reikia spėti, kad lietuviškos kilmės Australijos gyventojai dar bendraus tarp savęs. Už 100 metų lietuvių kalba Australijoje bus jau išnykusi. Teoretiškai galvojant, lietuvių kalba išsilaikytų ilgiau, jeigu visi Australijos lietuviai gyventų viename mieste. Atsirastų didesnis bendravimas, lietuvių kalba būtų dėstoma valdžios mokyklose. Dabar mes turėtume dėti daugiau pastangų kalbėti su vaikais lietuviškai. Organizacijų komitetuose turėtų daugiau dalyvauti jaunesnės kartos atstovai. Svarbiausiai, turėtume stabdyti vidinius konfliktus, kurie stabdo bendravimą su jaunimu.

Sp. V. Špokevičiaus paskaita susilaukė didelio susidomėjimo ir pasisakymų iš klausytojų tarpo. Čia suglaustai cituojami kai kurie pasisakymai:

Reikia dabar pakalbėti ir nuspręsti kaip galima būtų nuldelinti lietuvių kalbos užmiršimą jaunimo tarpe. Gal reikėtų pakelti pamokų skaičių iki 6 valandų, vietoj dabartinių 2 val. Gal reikėtų surasti keliaujančius mokytojus, kurie lankytų toliau gyvenančias šeimas ir ten duotų lietuvių kalbos pamokas.

Pagrindinė bėda savaitgalio mokykloje yra, kad mokinių kalbos mokėjimas yra nevienodo lygio ir dažnai neatitinka mokinio amžių. Dažnai tėvai visai nesirūpina vaikais ir nepasiteirauja apie užduotus namų darbus. Kalti tėvai, kad negerbia savo kalbos. Dabar jau

sunku ir rasti lietuvių kalbos mokytojus.

Mes turime daug mišrių šeimų. Tėvai norėtų, kad vaikas išmokyti lietuviškai, bet patys išmokyti lietuviškai. Surasti mokytojus, reikia pasidairyti bendruomenėje.

Reikia labai susirūpinti mišriomis šeimomis. Tuo tarpu niekas nieko nedaro, nesirūpina. Reikia tokias šeimas įtraukti į bendruomenę. Šį judėjimą reikia pradėti dabar.

Svetimą kalbą - lietuvių kalbą, galima išmokyti mokykloje, nebūtinai šeimoje.

Tik tėvai gali vaikus išmokyti lietuvių kalbos, jokios mokyklos nepadės.

Reikia prieiti prie tautiečių, kurie yra nutolę nuo lietuviškų reikalų. Reikia pradėti dialogą su "kurčiaisiais", kuriems nerūpi lietuvių kalba.

Sekantis paskaitininkas fil. A. Simkus paskaitoje pailietęs istorinius įvykius, iškėlė lietuviškumo - tautiškumo klausimą, gyvenant toli nuo tėvynės. "Juk mes, stovėdami kryžkelėje, einame nutautėjimo keliu, kuris faktiškai jau matomas. Prieš mus stovi uždavinys, kaip sukaupti jėgas ir rasti būdą nutautėjimo srovę sulaukyti. Šis darbas turėtų prasidėti šeimoje, auklėjant vaikus lietuviškoje dvasioje. Tik šeimose galime pastatyti "lietuviškas piliis", o ne "lietuviškas lūšneles", kurios greit sugriūva, nes neturi jokių pamatų.

Negalima pateisinti tėvus, kurie nemokina vaikų lietuvių kalbos. O kokia tai skriauda vaikui! Daugele atvejų reikia kaltinti tėvus, kurie leisdami vaikus į lietuvišką mokyklą, nesidomi vaiko mokslo pažanga, nepasiteirauja kas jam užduota namų darbai, kaip jam sekėsi pamokoje. Vaikai labai jaučia tėvų abejingumą ir lietuvių kalbos mokymas dėlto nukenčia. Galima įsivaizduoti sunkų mokytojų darbą. Organizacijų parengimuose mes turėtume parodyti didesnę kokybę. Daugumas parengimų yra išžėsti ir programa nesuplanuota. Mes išeivi vijoje turime nepaprastai svarbų užduotį - įtikinti laisvąjį pasaulį, kad esame verti laisvo apsisprendimo teisių.

Kaip ir po pirmos paskaitos, fil. A. Simkus paskaita ir iškelto min ty susilaukė daug pasisakymų. Labai daug pasisakymų iš paskaitos klausytojų reikia priimti su dideliu dėmesiu. Tai bendruomenės balsas. Štai suglaustai iškelto mintys:

Reikia per spaudą, radiją ir gyvu žodžiu raginti, kad tėvai siųstų vaikus į mokyklą.

Svarbu gauti iš visuomenės idėjų ir patarimų. Mokyklos vadovybėje reikiama apatija. Dažniausiai net sunku sudaryti Tėvų Komitetą. Kai reikia paramos - jos nėra.

Kodėl jaunoji karta neateina į susirinkimus. Kur tie tėvai gimę prieš 34 metus? Atrodo, kad jiems visai nerūpi keliamieji klausimai, juk šioje salėje jų nėra.

Šiuo metu mokykloje mokytojaus gydytojai, inžinieriai ir pan., netik kvalifikuotų mokytojų sunku rasti, bet iš viso sunku rasti asme-

nis, kurie sutiktų mokytojauti. Kur dingę mūsų profesionalai mokytojai arba mokytojai baigę Australijoje mokslus?

Pamokos turi būti įdomios. Kodėl yra susidomėjimas sportu, dalyvauti ir žaisti sporto komandose? Todėl, kad vaikams yra įdomu. Mokytojai turi parodyti daugiau suinteresuotumo praveisti pamokas.

Korp. Romuvos nariai yra išsilavinę žmonės, bet visai nedalyvauja veikloje. Jie nerašo straipsnių ar pareiškimų Lietuvos reikalui, kada australiškuose laikraščiuose pasirodo klaidinančios informacijos laisvajam pasauliui.

Kad vaikas norėtų eiti į savaitgalio mokyklą - reta. Patys tėvai yra apatiški. Lietuvių kalbos mokymas, mokykla - daugumai tėvų yra antraeilis dalykas.

Problema yra su jaunų šeimų tęstinumu. Jie augina vaikus nušalaliai ir prapratę gyventi ir veikti atskirai, vaikams išaugus, neranda reikalo juos leisti į lietuvių mokyklą. Dažniausia spraga mūsų bendruomenėje ir Lietuvių Namuose yra, kad jaunoms poroms, jauniems žmonėms nėra kas jose veikti. Jiems nėra nei patalpų, nei klubų. Ištikrųjų Lietuvių Namuose jiems nėra vietos.

Iš aukščiau paminėtų pasisakymų, padarytų popietės paskaitininkų ir svečių, kurie labai įdomiai, konstruktyviai išreiškė pozityvią nuomonę lietuvių išlaikymo klausimais, galima būtų dabar susidaryti bendrą vaizdą, o gal net ir kryptį, kaip galima būtų ilgiau išlaikyti lietuvių kalbą Australijoje, ir kaip patobulinti lietuvių kalbos mokymą savaitgalio mokyklose.

J. Zalkauskas

(Atkelta iš 1 puslapio)

KĄ ŽADA MUMS RYTOJUS

bai ir lietuvių tautos tęstinumui susikūrė lietuviškos organizacijos, klubai, religiniai sambūriai, sporto ir bendrai jaunimo sąjungos, cho rai, tautinių šokių vienetai, savaitgalio mokyklos ir lituanistiniai kursai, savaitraščiai, radijo programos.

Jaučiame pareigą pradėti darbą tęsti, o iš mūsų, - kad jį perimtum mūsų vaikai. Esu optimistė. Tikiu, kad mūsų chorų gretas papildys jaunieji, kad lietuviškom organizacijom ir institucijom nepri truks pasišventusių vadovų.

Mūsų lietuviškam išlikimui labai svarbu gyventi ne svajonių, bet realiame pasaulyje. O tas tegalima, kai pasijausime egzistuoją lygiai, vertingai greta kitų šiame krašte, kad esame pilnaverčiai Australijos bendruomenės nariai, nors širdyje ir būdami lietuviais.

Rašinyje vartojame nacijos terminą skirtingai nuo tautos termino sąvokos. Nacija suprantame tam tikroje teritorijoje susikūrusios valstybinės organizacijos piliečių visumą. Tokia prasme "Nation" žodį vartoja ir anglų kalba. Nėra JAV tautos, bet tikrai yra to vardo nacija. Šveicarija yra valstybė susidariusi iš 4 pagrindinių, skirtingomis kalbomis kalbančių genčių - vokiškai, prancūziškai, itališkai reto - romaniškai. Negalima tat kalbėti apie šveicarų tradicine prasme tautą. Turime tačiau labai solidarią, politiškai ir ekonomiškai besireiškiančią šveicarų naciją..

PERSEKIOJIMAS STIPREJA

Reuterio žinių agentūra paskelbė ilgą pranešimą apie smarkiai sugriežtintas represines priemones prieš tikinčiuosius ir jų religines bendruomenes Sovietų Sąjungoje Andropovui perėmus valdžią. Kaip šios represinės politikos naujaisią ir akivaizdų pavyzdį, Reuterio agentūra pamini lietuvių kunigo Sigito Tamkevičiaus nuteisimą Vilniuje laisvės atėmimu, primindama, kad už panašius kaip kunigui Tamkevičiui primestus kaltinimus, gegužės mėnesį Lietuvoje sunkia kalėjimo bausme buvo nuteistas taip pat ir kunigas Alfonsas Svarinskas. Abu nuteistieji lietuviai kunigai buvo prieš penkerius metus Lietuvoje įsisteigusio Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komiteto nariai. Abiejų lietuvių kunigų įkalinimu, apkalbinus juos tariama antivalstybine veikla, kaip ir kitomis represinėmis priemonėmis, rašo Reuterio agentūra, sovietai siekia nuslopinti stiprų religinį sąjūdį Lietuvoje.

Stebėtojai mano, jog Maskva bijo, kad katalikiškoje Lietuvoje gali kilti panašūs įvykiai kaip kaimyninėje Lenkijoje. Sovietų Sąjungos Konstitucija, rašo agentūra, formaliai užtikrina visiems savo piliečiams sąžinės laisvę ir teisę išpažinti savo tikėjimą, tačiau, gyvenimo tikrovė liudija visai ką kitą. Religinės bendruomenės yra slopinamos ir varžomos, tikintieji šalinami iš darbo. Sovietinei valdžiai, pažymi Reuterio agentūra, didelį rūpestį taip pat kelia jaunimo tarpe augantis religingumas, kuris akivaizdžiai paneigia komunistų pranašavimą, kad socialistinėje valstybėje ir santvarkoje religijai yra lemta žūti.

LRTV

APIE LIETUVOS KRYŽIUS

Lenkų dominikonų vienuolijos Poznanėje leidžiamas žurnalas "W Drodze" atspausdino dešimties puslapių straipsnį apie Lietuvos kryžius. Straipsnio autorius kun. Januš Rožanski aprašo Lietuvos kryžių ir kopyltstulpių įvairius tipus, išskeldamas jų originalumą; tai unikalūs krikščioniškojo tikėjimo simboliai, kokių nėra nei Lenkijoje, nei kituose katalikiškuose kraštuose. Nepaprastai liūdna, kad šie krikščioniškosios kultūros paminklai Lietuvoje dabar nyksta. Straipsnyje plačiau aprašoma tarp Šiaulių ir Jonišio esančių Kryžių Kalno istorija, aptariami įvairių Lietuvos sričių kryžių skirtingi stiliai, atkreipiamas dėmesys ir į mažas kopyltes, kurios būdavo įkeltos į medžius, ir į smūtkelius, kokių negalima rasti niekur pasaulyje. Lietuvos kryžiai, kopyltstulpiai ir smūtkeliai, rašo straipsnio autorius, yra ne tik unikalūs lietuvių kūrybos grožio ir autentiškumo pavyzdžiai, bet taip pat ir lietuvių tautos gilaus tikėjimo ženklai, tikėjimo, kuriam lietuviai visada liko ištikimi. Autorius primena, kad už kelių metų sueis šeši šimtai metų nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje.

(EL)

Derybos su Sovietų Sąjunga

Rusai gerai žino apie masių psichologiją ir tą žinojimą panaudoja savo propagandai. Dabar galima pastebėti jos Maskvai naudingą veikimą, kada visame pasaulyje kalbama apie nusiginklavimo derybų atnaujinimo reikalingumą.

Kremlius mėgino sustabdyti atominių raketų išdėstymą vakarų Europoje organizuodamas milijonines minias demonstracijom už vienašališką laisvojo pasaulio nusiginklavimą. Kai to neužteko tikslo atsiekimui, Andropovas mėgino grasinti laiškais ir žodžiais. Kada, nežūrint visų gudrybių, tos raketos buvo atvežtos į Europą, Kremlius pradėjo vaidinti užsigavusį ir nutraukė Ženevos derybas. Dar daugiau, siunčia į Rytų Vokietiją dar savo rusiškų raketų, nors jos yra bereikšmės, kadangi Kremlius jau nuo seniau turi jų per didelį skaičių visos Vakarų Europos sunaikinimui.

Taigi Maskva tęsia savo bauginimo politiką, nes iš patirties žino, kad ji sudaro įspūdį skaitlingiem milijonam žmonių, kurių smegenis rusai jau suspėjo apiplauti. Neapsirinka. Ne tik paprasti žmonės, bet ir nemažai gana žinomų politikų, net pačioj Š. Amerikoj, tiki tam rusų blefui.

Pravartu nešališkai panagrineti nusiginklavimo derybų galimybes ir jų naudingumą.

Iš praeities matome, kad Sovietų Sąjunga jos pasirašytų sutarčių nesilaiko. Išimtis yra tik Ribbentropo — Molotovo slapta susitarimas ir taip pat iki šiol nepaskelbtas Jaltos — Potsdamo sutartis, nes dėka jų Sovietų Sąjunga turi užėmus Rytų Europą. Nepuolimo sutartys su Baltijos valstybėm, Lenkija, Čekoslovakija, Rumunija, Vengrija, Afganistanu ir kitais kraštais liko tik niekam neverti popierio lakštai. Svajonė, kad dabar Kremlius pakeitė savo elgesį, yra tuščia. Maskva veda derybas dėl ginklų sumažinimo niekad rimtai negalvodama iš tikrųjų susitarti, nebent Vakarų pasaulis priimtų savižudišką pasiūlymą vienašališkai nusiginkluoti. Tokiu atveju tikriausiai Kremlius pasirašytų tą sutartį, kad vėliau galėtų paskelbti: "Dabar pasiduokit, arba busit sunaikinti!"

Kremlius vis dėlto kalba apie nusiginklavimo reikalingumą ir susitarimo galimybes, kad sudaryti klaidinga įspūdi, būk tai Sovietų Sąjunga visomis išgalėmis siekia taikos, bet dėl Reagano nesukalbamo negalinti jos atsiekti. Tokios derybos yra tik Maskvos propaganda. Iš tikrųjų Sovietų Sąjunga nei nori nei gali atsakyti savo laisvojo pasaulio palaikymo planų. Ne dėl komunistų priesaikos negali to padaryti: sulaužyti pažadus yra kasdieninis dalykas; ne dėl trūkumo naujų žemių - jų turi jau per daug, tik nemoka išnaudoti. Sovietų Sąjunga turi likviduoti laisvąjį pasaulį, nes kitaip Imperija ir pusė milijonų raudonų aristokratų ilgainiui negalėtų išsilaikyti, nes iš Vakarų pasaulio tiesa apie komunistinę santvarką skverbiasi ir pavergtus kraštus ir pačią Rusiją. Be to 300 milijonų pavergtųjų nepraranda vilties išsilaisvinimui, kol Vakarai yra laisvi. Tas sudaro rim-

Rašo Dr. Jonas Kunca

tą pavojų teroru pagrįstai sistemai ir ypač jos vadams.

Greičiausiai, kad Rusija iš tikrųjų nenori jokio didesnio karo, ypač atominio. Nenori, už tat, kad negali ir, kad jai joks karas nereikalingas. Ir be jo, su pagalba revoliucijų, politinių streikų, protesto demonstracijų už vienašališką nusiginklavimą ir pačių Vakarų infiltruotos spaudos Maskva užima vieną kraštą po kito. Fronto linija jau yra vos už 600 km nuo Paryžiaus ir netoli Š. Amerikos sienos Centrinėj Amerikoj. Kremlui tik reikia, kad laisvasis pasaulis netrukdytų to sėkmingo darbo. Niekad nesibaigiančios derybos be propagandos Maskvai turi tikslą užsnūdinti neapdairius laisvame pasaulyje, neva tai, duodant viltį, kad kada nors bus prieita prie susitarimo. Kol kas Vakarai, pagal rusų norą, turėtų turėti kantrybės ir jei būtų tiek kvaili, nusiginkluotų.

Kremlius ne tik nenori karo, bet

ir negali, nes savo armijoj turi tiek daug nepatikimų karių kilusių iš užimtų kraštų, nes bijo sukilimų ir nepasitiki savo ginklų kokybe.

Stebint tokią įvykių eigą reikia priimti, kad derybos dėl nusiginklavimo ir taikus sugyvenimo neprivės prie jokio rimto susitarimo, nes viena pusė, Maskva, to nenori dėl jau minėtų priežasčių. Reaganas, atrodo, tai gerai žino. Vidaus ir užsienio pacifistų verčiamas jis siūlo rusams toliau tartis iš anksto žinodamas Kremliaus tikrus norus.

Nebus susitarta, nebus karo, nes abiejų dalykų Maskva nenori. Bet taip pat nebus ir tikros taikos, nes Rusija ir toliau mėgins sunaikinti kapitalistinį priešą pigesnėmis priemonėmis. Pagaliau laisvasis pasaulis turės suprasti, kad Kremlius neatsisakys nuo savo agresijos planų, kol jis nebus sunaikintas. O tam užtektų nutraukti biznius su Maskva, paremti tinkamai Afganistano kovotojus, išvalyti Centrinę Ameriką nuo Maskvos agentų ir paleisti masinę prieškomunistinę propagandą į Rusų imperiją. Dabar dar laikas veikti.

Šeimos teisių chartija

Yra paskelbtas naujas Bažnyčios dokumentas, pavadintas "Šeimos teisių Chartija". Dokumentas buvo parengtas, vykdant Pasaulio vyskupų sinodo 1980 metų asamblėjos nutarimą. Pasaulio vyskupų sinodas — kaip žinoma - tada buvo kaip tik susitelkęs prie "Krikščioniškos šeimos uždavinių šiuolaikiniame pasaulyje". Rengiant Šeimos teisių chartiją, bendradarbiavo viso pasaulio vyskupų konferencijos ir įvairių sričių ekspertai. Dokumentas yra pažymėtas praeitų metų spalio 22 dienos, tai yra popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato pradžios metinių data.

Jis bus išsiuntinėtas viso pasaulio valstybių vyriausybėm ir svarbiausių tarptautinių bei tautinių organizacijų vadovybėm. Šeimos teisių chartija kreipiasi pirmiausia į valstybių vyriausybes, kurios rūpansai visuotinė žmonių bendruomenės gerove, atkreipia dėmesį į esmines šeimos teises, kurių apsaugojimas atitinkamai įstatymais yra būtina socialinės pažangos sąlyga. Chartija toliau kviečia didžiąsias tarptautines bei tautines organizacijas panaudoti visą savo įtaką, kad visom šeimom būtų užtikrintos pagrindinės jų teisės.

Kreipdamasi į pačias šeimas, Chartija nori sustiprinti jų sąmoningumą, kad jos, vienydamosios savo tarpe, ryžtingai kovotų už savo teisių apsaugojimą. Šeimos teisių chartija, pagaliau, kreipiasi į visus vyrus bei moteris, kviesdama padaryti visa, kas galima, kad šeimos teisės šiuolaikinėje bendruomenėje būtų kuo rūpestingiausiai saugojamos, nes tai turi gyvybinės reikšmės visai žmonijai.

Tarp visuotinai pripažintų šeimoms teisių Chartija ypač iškelia atsakingo gydymo teisę ir šeimos teisę į vaikų auklėjimą. Rekomenduodama natūralius gimimų kontrolės metodus, Chartija visu griežtumu atmeta sterilizaciją ir abortą bei kitas nenatūralias gimimų

apribojimo priemones, pažeidžiančias žmogaus asmens orumą. Atskirai pabrėžia, kad abortas yra tiesioginis pažeidimas pagrindinės žmogaus teisės į gyvybę. Kalbėdama apie vaikų auklėjimą, Chartija pabrėžia tėvų teisę laisvai, pagal savo įsitikinimus pasirinkti savo vaikam mokyklą. Nurodo, kad seksualinis vaikų auklėjimas turi vykti tėvų priežiūroje, apsaugojant bręstantį jaunimą nuo pragaištingos masinės komunikacijos priemonių įtakos.

Valstybei tenka uždavinys sudaryti atitinkamas sąlygas, kad galėtų būti apsaugotas šeimos nesuardomumas bei pastovumas. Skyrybos griaua pačius šeimos institucijos pagrindus. Chartija neužmiršta nė ekonominių šeimos sąlygų, primindama, kad pagal socialinę Bažnyčios doktriną motinos pagrindinis uždavinys yra vaikų auklėjimas. Dėl to šeimos tėvas už savo darbą turėtų gauti tokį atlyginimą, kurio pakaktų visos šeimos išlaikymui.

LRTV

KONGRESO NARIAI UŽ ŽMOGAUS TEISES

Simtas du Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso nariai įsteigė specialų komitetą gynybai tų asmenų, kurie visame pasaulyje kovoja už žmogaus teisių apsaugojimą. Komitetas rūpinsis, kad viso pasaulio kraštų vyriausybės leistų nevaržomai veikti žmogaus teisių gynėjam. Jų tarpe komitetas įskaičiai pamini kunigus, žurnalistus, advokatus, gydytojus, jaunimo auklėtojus, kurie, rizikuodami asmenine laisve, o kartais net gyvybe, ne tik tai kovoja už žmogaus teisių apsaugojimą, bet taip pat teikia pagalbą belaisviam, kankinimui aukom, dingusių žmonių šeimom. Komitetas taip pat tikrins žmogaus teisių padėtį įvairiuose pasaulio kraštuose.

SPORTO ŠVENTĖ HOBARTE

Berنيukų pirmos vietos laimėtojai tapo Adelaidės Vytis, antra atiteko varpiečiams ir trečia Syd. Kovui.

Berنيukų žaidynes Varpas - Kovas 77-47; Varpo berniukai žaidė be klaidų ir jau pirmam kėliny pasiekė gražų rezultatą ir laimėjimą pasiekė lengvai. Taškus Varpui pelnė: P. Verbyla 25, D. Sadauskas 26, A. Lipšys 8, P. Adomavičius 10, L. Šeikis 2, T. Zdanis 6. Sydnėjaus Kovui - E. Kasperaitis 23, D. Siutz 15, A. Lašaitis 3, R. Vaišutis 4, R. Gaidžionis 2.

Adelaidės Vytis - Varpas 57-47. Labai nervingai prasidėjo žaidynės, nes visi žinojo, kas laimės šias rungtynes bus jaunių čempionai. Abi komandos surinko daug baudų ir turėjo sušvelninti žaidimą, nes komandų sąstataus nebuvo didelis. Adelaidskiams taškus pelnė: R. Wilenbrecht 18, L. Janonis 8, L. Pocius 13, M. Lyle 8. Varpui taškus pelnė: P. Verbyla 17, A. Lipšys 4, P. Adomavičius 8, D. Sadauskas 14, T. Zdanis 4, L. Šeikis 6.

Sydnėjaus Kovas - Perkūnas 60-47. Koviečiai buvo per geri Perkūnui. Taškus pelnė koviečiams: E. Kasperaitis 26, B. Gaidžionis 10, R. Vaišutis 8. Perkūnui taškus pelnė: A. Symonns 27, D. Lockley 10, D. Jurevics 7.

Adel. Vytis - Geel. Vytis 76-27. Adelaidskiiai fiziniai buvo stipresni ir pasiekė lengvą pergalę. Taškus pelnė adelaidskiams: W. Wilenbrecht 26, L. Pocius 18, S. Hunter 14, L. Janonis 10, M. Lyle 6, A. Snarskis 2. Geelungui taškus pelnė: M. Brenner 17, J. Valaitis 4, S. Javic 4, C. Barclay 2.

Geel. Vytis - Perkūnas 51-37. Šios komandos buvo vienodo pajėgumo ir taškai joms nesiskaitė, nes turėjo per daug ne lietuvių kilmės žaidėjų, bet dalyvavo šventėje, kad galėtų žaisti kavelas lietuviukų.

Kovas - Geelongo Vytis 40-42. Laimėtojai tapo Geelongo Vytis. Taškus vytečiams pelnė: T. Bindokas 9, J. Valaitis 9, S. Javic 2, M. Brenner 15, C. Cavallo 7, Kovui: R. Vaišutis 14, D. Siutz 12, E. Kasperaitis 4, A. Cervin 6, R. Gaidžionis 6.

Moterys

Kovas - Adel. Vytis 63-39. Pirmą kartą po ilgo laiko stipriai pasirodė koviečės ir lengvai sudorojo pereitų metų čempiones. Kovui taškus pelnė: V. Laukaitytė 22, R. Laukaitytė 2, R. Sepokaitė 4, R. Kasperaitytė 10, R. Andriejūnienė 10, J. Sepokaitė 15, Vytis: V. Kalnins 10, R. Rupinskaitė 9, S. Vyšniauskaitė 9, A. Snarskytė 5, I. Petkūnaitė 6.

Syd. Kovas - Varpas 76-11. Varpovos sulipdyta komanda tapo koviečių smarkiai nuskrūtausta. Kovui taškus pelnė: V. Laukaitytė 20, R. Kasperaitytė 16, J. Sepokaitė 10, R. Andriejūnienė 10, R. Laukaitytė 12, Varpui: D. Balnionytė 2, R. Pikelytė 7, A. Žvinakytė 2.

Vilkas - Perkūnas 45-28. Vilkui daugiausia taškų pelnė R. Gružauskaitė.

(Bus daugiau)

Edas

SVEČIAS IŠ LONDONO

Sovietų Rusijai su Vokietija 1939 metais pasidalinus Lenkiją ir Varšuvos vyriausybei nustojus veikti, tuo metu Paryžiuje buvęs lenkų generolas V. Sikorski sudarė egzilinę Lenkijos vyriausybę. Vokiečiams užėmus Prancūziją, lenkų egzilinę vyriausybę persikėlė į Londoną. Labai daug lenkų kovojo už Angliją tikėdami, kad po karo Churchillis atstatys dar didesnę Lenkiją.

Po Jaltos ir Teherano konferencijų, kur visa Rytų Europa buvo pažadėta Stalinui, lenkų egzilinę vyriausybę pasidarė amerikiečiams ir anglams nebereikalinga ir nuo 1942 metų santykiai pradėjo blogėti.

1943 m. balandžio mėn. netoli Smolensko prie Katyno surado masinius lenkų karininkų kapus, kurie bolševikų buvo sušaudyti 1940 m. balandžio ir gegužės mėn. pagal Tarptautinės Komisijos tyrinėjimus.

Lenkų egzilinei vyriausybei pasmerkus šitas barbariškas žudynes, santykiai su Stalinu visai nutrūko ir Liubline buvo sudaryta provizori nė lenkų komunistų vyriausybė.

Gen. V. Sikorskiui atsisakant tyli, jis buvo pasiūstas iš Londono su kažkokia misija į Šiaurės Afriką. Pakelyje prie Gibraltaro lėktuvas "sugedo" ir nusileido jūroje. Visa lėktuvo įgula išsigelbėjo, tik vienas gen. Sikorskis nuskeno.

Po gen. Sikorskio mirties Churchillis jau Londone esančiai lenkų egzilinei vyriausybei nebepripažino diplomatinio statuso ir ją pripažino tik antikomunistiniai nusiteikę lenkai. Šitokia egzilinė lenkų vyriausybė tebeveikia ir dabar. Jos vadai nuolat keičiasi. Vieni iš jų norėjo gerų santykių su lietuviais ir ukrainiečiais, kiti svajėjo apie "naujas sienas vakaruose ir senas sienas rytuose".

Dabartiniu metu egzilinei vyriausybei vadovauja jos ministeris pirmininkas K. Sabbat, kuris ši mėnesį lankosi Australijoje.

Sausio 28 d. vakare Melbourne Lenkų Namuose, Viktorijos lenkų bendruomenės pirm. Z. P. Koziell, BEM sukviėtė visų tautybių bendruomenių vadovus ir lenkų organizacijų valdybas iškilmingam svečio sutikimui. Lietuvius atstovavo Melbourne Apyl. valdybos pirm.

GEELONGAS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventė Geelonge bus minima vasario 12 d. Minėjimą pradėsime pamaldomis šv. Jono bažnyčioje 9 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis uniformuotai.

Po pamaldų minėjimas Lietuvos Namuose. Paskaitą skaitys Dr. J. Kunca. Yra pakviestas oktetas iš Melbourne ir taip pat solistė Virginija Bruožytė. Jie giedos bažnyčioje, o taip pat padainuos ir salėje.

Bendruomenės Valdyba po minėjimo ruošia pietus ir kviečia visus dalyvauti.

Geelongo Bendruomenės Valdyba

Dr. Jonas Kunca ir Krašto Valdybos įgaliotinis Viktorijai Alb. Pocius su poniom. Visi buvo gražiai svečiumi pristatyti. Išnaudojant gerą progą lietuviai atstovai svečiumi ir lenkų laikraščių redaktoriam įteikė anglų kalba knygą apie sovietinį genocidą Lietuvoje, jų tarpe ir Lietuvos Bažnyčios Kronikos 57 -tąją knygutę.

Min. pirm. K. Sabbat lenkų jaunimas sutiko su duona ir druska. Svečias pirmiausia trumpai pasveikino savus lenkiškai, o po to kalbėjo kvietiniams svečiams angliškai. Svečias, kalbėdamas lenkiškai, laikėsi labai santūriai ir sienų klausimo nelietė. Kalbėdamas angliškai pareiškė, kad praityje mes visi turėjome įvairių nesusipratimų ir

Petkus kovoja ir kalėjime

Vakarų pasiekusiomis žiniomis Lietuvos Helsinkio Grupės narys Viktoras Petkus ir estas žmogaus teisių gynėjas Mart Niklus, abu kalinami Permės ypatingo režimo lageryje, praėjusiais metais įsijungė į Ukrainos Helsinkio grupę, tuo būdu siekdami pabrėžti, jog kova už laisvę ir už pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimą yra visų sovietų dabar valdomų tautų bendras tikslas. Lietuvos Petkaus ir esto Niklaus įsijungimo į Ukrainos Helsinkio Grupę simbolinę reikšmę specialia pareiškimu iškelia ukrainiečių grupės atstovai užsienyje - generolas Grigorenko, fizikas Pliuščas, Halinovičius ir Nadia Svitiečna. Jie reiškia susižavėjimą Petkaus ir Niklus žingsniu, liudijančiu jų atsidavimą Helsinkio konferencijos paskelbtiems principams ir pabrėžiančiu, jog sovietinio režimo represiniai metodai nėra pajėgūs nuslopinti prisirišimo prie laisvės. Kova už žmogaus teises yra tęsiama net priverčiamųjų darbų lageriuose, nežiūrint galimų sunkių pasekmių kaliniam: jiems gali būti dėl to prailgintos bausmės. Sovietų valdomos tautos, pažymi pareiškimo autoriai, tarpusavio solidarumo dvasioje bendromis pastangomis kovoja už laisvę, priešinasi žmogaus minties ir dvasios varžymam, tautų rusinimui ir ekonominei priespaudai. Pavergtos tautos suvienija savo protesto balsus. Mes lenkiame galvas prieš laisvę mylinčias Pabaltijų tautas, pažymi pareiškimo autoriai, tautos kurios turi tokius narius sūnus.

Užsienio spauda informuoja apie Petkaus ir Niklus įsijungimą kodelageryje į Ukrainos Grupę, primenant, jog sovietinė valdžia yra įkalinusi beveik visus Sovietų Sąjungos ribose veikiančių Helsinkio Grupių narius. Bet ši represavimo politika nenutildė Grupių balso.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 1042.

negalėjome sudaryti vieningo fronto prieš vokiečius ir sovietus. Jis sakė, kad siekdami laisvės savo kraštams, turėtume jau dabar visus buvusius nesusipratimus pašalinti, kad didžiosios Vakarų valstybės matytų, kad mes esame verti nepriklausomybės.

Pilnai pritardami svečio mintims mes norėtume, kad ir lenkai pritarę savo kaimynų norui gyventi laisvai etnografinėse Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos sienose.

Po visų kalbų visi buvo neblogai pavaišinti ir turėjo progos vieni kitus arčiau pažinti, kas būtina nustatant gerus santykius tarp pavergtųjų Tautų bendruomenių.

Sekmadienį, sausio 29 d., svečias dalyvavo lenkų pamaldose ir turėjo pranešimus lenkų bendruomenei.

Alb. P.

RELIGINIAME GYVENIME

= Slovakijos vyskupai bendrame ganytojiniame laisvės pasmerkę ginklavimosi varžybas. Jie pažymi, kad branduoliniu ginklo gaminimas, dislokavimas ir jo panaudojimas yra nusikaltimas prieš visą žmoniją. Vyskupai išpėja, kad modernioji technologija neatsakingų žmonių rankose gali priversti prie žmonijos sunaikinimo. Jie reiškia viltį, kad bus siekiama visuotinio susitaikinimo broliško bendradarbiavimo dvasioje. Užsienio spauda atkreipia dėmesį, kad Čekoslovakijoje, kaip ir kai kuriuose kituose komunistų valdomuose Centro bei Rytų Europos kraštuose, ne tik visuomenėje, bet net ir valdžios sluogsnuose, jaučiamas nepasitenkinimas sovietų nutarimu dislokuoti Rytų Europoje naujas branduolinių raketų.

= Anglikonų Bažnyčios primas, Canterbury arkivyskupas dr. Runcie pakviėtė visų Anglijos ir Valijos Bažnyčių, taigi ir katalikų, atstovus, dalyvauti bendros maldos už krikščionių vienybę susitikime ir krikščionių vienybės problemų apmąstyme. Susitikimas įvyks Canterburyje balandžio 6-9 dienomis. Jo sumanymas buvo išskeltas šiomis dienomis įvykusiame anglikonų ir katalikų ekumeninio pobūdžio posėdyje, kurio darbai tękėsi apie temą: Katalikų Bažnyčia ir krikščionių vienybė - dabartinė laikysena ir ateities užmojai.

= Rytų Berlyne gruodžio mėnesio pabaigoje buvo pašventinta pirmą po Antrojo pasaulinio karo čia pastatyta parapijinė bažnyčia. Naujoji bažnyčia yra pašventta Dievo Motinai Marijai - Taikos Karalienei. Ją pašventino Berlyno vyskupas kardinolas Meisner, pažymėdamas, kad kiekviena naujai pastatyta bažnyčia yra akmeninis Dievo buvimo paliudijimas. Tikėjimas, kalbėjo kardinolas, neturi pasiduoti aplinkos įtakai, bet, priešingai, turi aplinką permainingai. Kardinolas padėjo vokiečių katalikų socialinės pagalbos organizacijai "Bonifacijus Werk", kurios finansinė parama įgalino pastatyti naują bažnyčią Rytų Berlyne.

= Bremeno mieste, Vak. Vokietijoje, po sunkios ligos mirė lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios vyriausias tarybos pirmininkas kun. Adolfas Keleris. Jis buvo 77 metų amžiaus. Kun. Adolfas Keleris nepriklausomai Lietuvoje buvo baigęs Vytauto Didžiojo universiteto teologijos fakultetą. Tapęs evangelikų liuteronų kunigu, buvo paskirtas į Batakių parapiją, dėstė Tauragės gimnazijoje, kur tuo metu buvo apie 110 evangelikų mokinių ir mokytojų seminarijoje, kur evangelikų mokinių skaičius siekė daugiau negu 120. Po Antrojo pasaulinio karo pasitraukęs į Vakarų, kunigas Keleris dvasiniais aptarnavo lietuvių evangelikus Šiaurės Vokietijoje, o 1948 metais buvo išrinktas lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčios išėivijoje tarybos pirmininku. Iš šių pareigų pasitraukė tik prieš keletą metų dėl pablogėjusios sveikatos.

= Anglikonų Bažnyčios primas Canterbury arkivyskupas dr. Runcie užbaigė dviejų savaičių vizitą Kinijos liaudies respublikoje. Prieš išvykdamas iš Pekino, anglikonų arkivyskupas pasimatė su Kinijos respublikos prezidentu Li Xian-nan, kuris šia proga pažadėjo, kad kinų valdžios vedama kova prieš vadinamą "vakarietiškos dvasios užsikrėtimą", nepalies religijos. Ši kova esanti vedama daugiausia prieš vakarietišką įtaką kinų kultūrai ir menui.

kuris tebeaido pavergtuose kraštuose, konclageriuose, užsienyje, reikalaujamas įgyvendinti laisvę ir žmogaus teises, ten, kur jos tebėra žiauriai mindžiojamos po kojomis.

ELTA

IŠPERKAMI BELAISVIAI

Nesant galimybių kitomis priemonėmis išlaisvinti Rytų Vokietijoje kalinamus politinius belaisvius, Vakarų Vokietijos valdžia siekia kuo didesnę jų skaičių išpirkti. Tikslus iš Rytų Vokietijos išperkamu belaisvių ir kitų asmenų skaičius nėra oficialiai skelbiamas, bet Vakarų Vokietijos vidaus reikalų ministerijos atstovas patvirtino, kad paskutinių dvidešimties metų laikotarpyje buvo išpirkta daugiau negu 20 tūkstančių Rytų Vokietijoje kalintų politinių belaisvių. Vien praėjusiais metais išpirktųjų būta daugiau negu tūkstantis. Už kiekvieną išperkamą asmenį Vakarų Vokietija sumoka Rytų Vokietijos valdžiai tarp septynių ir 20-ies tūkstančių dolerių. Išpirkimo kainą Rytų Vokietija nustato pagal išperkamojo asmens profesiją. Su kartėliu Vak. Vokietijos vidaus reikalų ministerijos atstovas pažymėjo, kad už universiteto profesorių arba gydytojų rytų vokiečiai reikalauja daugiau pinigų, negu už sunkvežimio vairuotoją. Išperkamuju tarpe yra įvairiausių profesijų žmonija, ne tik belaisvių, bet ir šiaip asmenų, kurie Rytų Vokietijos valdžiai yra nepageidaujami arba pavojingi. Kiti tūkstančiai rytų vokiečių, toliau pažymėjo Bonnos vidaus reikalų ministerijos atstovas, dažnai rizikuodami net gyvybe, pabėga į Vak. Vokietiją, nors Rytų ir Vak. Vokietiją skirianti siena yra viena griežiausiai saugomų sienų visame pasaulyje. Rytų Vokietijos pasienio milicininkai į bėgančius šauda be išpėjimo. Bet nežiūrint to, vien praėjusiais metais dviem šimtam rytų vokiečių pasisekė laimimai pasiekti laisvę Vak. Vokietijoje. Vis atsiranda žmonių, pažymėjo Vakarų Vokietijos ministerijos atstovas, kuriems laisvė yra brangesnė už gyvybę. (K.L.)

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Vyksime į šv. Kazimiero jubiliejų Adelaidėje kovo 10 d. Autobusas išeina šeštadienį kovo 10 d. 5 val. ryto ir grįžta pirmadienį, kovo 12 dieną. Kaina ten ir atgal asmeniui \$ 40. Užsirašyti sekmadieniais prie bažnyčios kiosko salėje pas Juozą Keblių. Nakvynės Adelaidėje gali būti parūpintos pas lietuvius arba motelyje.

Jonė Žitkevičienė renka prenumeratas žurnalui "Motėris", kurį leidžia Kanados Liet. Kat. Mot. D—ja. Prenumerata priimama iki kovo mėn. sekmadieniais prie bažnyčios po pamaldų. Šį žurnalą turėtų prenumeruoti visos lietuviškos moterys.

Tėviškės Aidams aukojo Adelaidės Ramovėnai \$ 50 ir E. Bernaitienė \$ 20. Laikraščio leidėjas Kat. Federacija aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Už Boną Verbicką šv. Mišios bus atainantį sekmadienį, vasario 12 d. jo mirties ketvirtėdelyje.

A.A. Juozo Rimkaus paminklo pašventinimas bus atainantį sekmadienį, vasario 12 d. tuoj po lietuvių Mišių New Cheltenham kapinėse. Velionio mirties metinių atminimas ir pietūs bus Lietuvių Namuose tuoj grįžus iš kapinių apie 3 val. po pietų.

Pakrikštyta Joana Marija Seštokaitė, Donato ir Janinos duklė. Krikšto tėvai - Linas Prašmutas ir Ramutė Seštokaitė.

Geelonge lietuviams pamaldos atainantį sekmadienį, vasario 12 d. 9 val. šv. Jono bažnyčioje, North Geelong. Minėsime Vasario 16-tą. Bus bendra išpažintis, kad visi galėtų priimti šv. Komuniją už Lietuvos laisvę. Po pamaldų Vasario 16 minėjimas Lietuvių Namuose.

Jonas Kaplūnas, Lietuvių Namų prižiūrėtojas, Royal Melb. ligoninė. Jam padaryta operacija. Buvo trūkusi vena.

MELBOURNAS

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo šventę šiais metais minėsime sekmadienį, vasario 19 d. Programa: 12 val. iškilmingos pamaldos šv. Jono bažnyčioje, kur visos organizacijos dalyvauja su savo vėliavomis ir garbės sargybomis. Šv. Mišios aukojamos už Lietuvą ir už žuvusius Nepriklausomybės kovose karius - savanorius.

Po pamaldų, 2.30 val. Lietuvių Namuose iškilmingas Vasario 16 minėjimas. Paskaitą skaitys buvęs Krašto Valdybos pirm. Albinas Pocius. Po paskaitos įdomi ir turininga meninė programa.

Lietuviškai veiklai pagyventi Krašto Valdybos raginimu prie įėjimo bus renkamos aukos.

Vasario 16-toji labai svarbi ir išskili sukaktis mūsų istorijoje. Todėl tebūna ši šventė mūsų tautinio susipratimo ir darnaus susilaukymo diena. Tegų sužadina jį mūsų širdyse meilę pavergtai tėvynei ir tesustiprina ryžtą savo darbu ir auka prisidėti prie greitesnio Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimo.

Kviečiame visus lietuvius bažnyčioje ir minėjime skaitlingai dalyvauti.

Melbourno Apylinkės Valdyba

Parapijai aukojo:

\$ 75 - P. Bimba, po \$ 60 - M. Varanius, F. Gužas, K. Milinskas, \$ 55 - A. Bajoras, po \$ 50 - V. Stankevičius, S. Lipčius, Dr. K. Zdančius, M. J. Vaitkus, L. V. Jomantas, K. Rasinskas, A. Kimontas, V. Pažereckas, O'Dwyer I., po \$ 40 - A. Kaladė, V. Sidabra, po \$ 30 - N. D. Ramanauskas, B. Šaulytė, A. Krausienė, A. Makšimas, po \$ 25 - V. Sukevičius, V. Lakickas, po \$ 20 - L. Katinienė, D. Milašius, E. J. Balčiūnas, M. Jacevičius, K. T. Klupšas J. Diger - Didoris, J. P. Mažylis, \$ 10 - K. Garliauskas.

Religinei Šalpai aukojo: A. Pranauskienė \$ 10, A. K. Milvydas \$ 25, Baltaduoonis \$ 5, B. Mačiulaitienė \$ 15, Ang. Tamošaitienė \$ 50.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

"TRIMITO ŠAUKSMAS" BAUDŽIAMAS

Kaip praneša užsienio spauda, Leningrade rusų krikščionių jaunimo nepriklausoma "rock" muzikos grupė "Trimito Šauksmas" vėl turi sunkumą su valdžia. Po to, kai britų radijas BBC perdavė šios grupės atliktą "rock" operą apie Kristaus gyvenimą, operos autorius Barinovo buvo sovietinės milicijos gatvėje suimtas ir dešimčiai dienų uždarytas į psichiatrinę ligoninę. Kitas jaunas grupės narys Timochin, iš profesijos siuvėjas, buvo apkaltintas neteisėta privatine veikla ir dėl to jam bus iškelta baudžiamoji byla. Nepriklausomoji "rock" muzikos grupė Leningrade yra labai populiari vietos jaunimo tarpe. BBC radijui perdavus jos atliktą operą, grupė susilaukė gausybės pritarimo laišku. Grupės nariai taip pat rūpinasi jaunų alkoholių ir narkomanų globa, bet ir ši jų veikla yra milicijos trukdoma. Prieš Kalėdas grupė paskelbė maldos ir pasninko savaitę už tai, kad jiems būtų leidžiama tęsti jaunų alkoholių ir narkomanų akcija. Tam tikslui grupė paprašė ir Vakarų krikščionių moralinės paramos.

Brazilijos krikščioniškųjų Bažnyčių Taryba šiais metais Kalėdų ir Naujųjų Metų proga bendru pareiškimu kreipėsi į visus krašto tikinčiuosius. Brazilijos krikščionys buvo raginami žodžiais ir darbais liudyti Kristų, kuris yra vienintelis tikrosios vilties nešėjas pasauliui. Taryba taip pat kvietė krašto krikščionis neužmerkti akių prieš didelį vargą, kurį vis dar patiria plačios Brazilijos gyventojų masės. Visų krikščionių pareiga kovoti už žmoniškesnę visuomeninę santvarką, kurioje pastoviai išgalėtų tarpusavio broliškumas, teisingumas ir laisvė.

Nemalonūs išpėjimai

Hitleriui išgalėjus Vokietijoje ir draugui Stalinui vykdamas masinius partijos valymus bei žudynes, išvalgesni žmonės išpėdavo mūsų visuomenę apie artėjančio karo grėsmę ir komunizmo pavojų.

Vieni tai priimdavo kaip rimtą išpėjimą, kiti tačiau, negalėdami atsisakyti nuo gero gyvenimo malonumų, nenorėdavo nieko net girdėti apie socialines reformas arba socialinį teisingumą.

Jie sakydavo: mūsų amžiui užteks, o po mūsų nors ir tvanas.

Tačiau taip neišėjo. Tas "tvanas" atėjo anksčiau, negu buvo galvota. Raudonomis vėliavomis apsikaisę "svieto lygintojai" atėmė jų turtus, laisvę, o daugelyje atvejų ir gyvybę.

Pokariniais metais komunizmas plečiasi nepaprastu greičiu, kasmet užimdamas vis naujus kraštus ir tų valstybių gyventojams atnešdamas skurdą ir vergiją.

Ten kur išivyrėja komunistinė sistema, tuojau atsiranda ir milijonai pabėgėlių, kurie, palikę savo turtą ir artimuosius, gelbėdami savo gyvybę, turi bėgti į komunizmo dar nepalietus kraštus.

Try milijonai iš Afganistano. Po pusantro milijono iš San Salvadoro ir Nikaragvos, o kad nepabėgtų visi Rytų Vokietijos gyventojai, bolševikai viduryje Europos pastatė tūkstančio km ilgio gėdos sieną. Prieš 40 metų ir mums teko palikti savo tėvynę ir gelbėtis nuo bereikalingo sunaikinimo.

Atrodo, kad pasaulio valstybių vadai turėtų suprasti komunizmo planus per pasaulinę revoliuciją užvaldyti visą pasaulį. Visi supranta, bet nekreipia dėmesio, nes galvoja, kad mums esant valdžioje, jie dar čia neateis, o po mūsų nors ir tvanas.

Gera prekyba ir gobšumas užtendo protą ir akis.

Mūsų išeivija irgi eina jų pėdomis. Gyvendami šiame krašte ir turėdami laisvę, gerai įsikūrėme ir apsikrovėme žemiškais gėrybėmis. Bijodami, kad atėję "draugai" mus "neišlaisvintų" iš sukrautų turtų, norime gresiančio pavojaus nematyti ir nemėgstame tų žmonių, kurie mums apie tai nori priminti.

Prieš trejus metus Rusija bandė Tasmanijoje įkurti savo laivų remonto bazę, bet pasisekė tai sustabdyti. Dabar turint Cenerroje ir Melbourne socialistinės orientacijos vyriausybes, vėl norima įkurti žvejybos ir laivų remonto bazes.

Kodėl iš Pabaltiečių ir Pavergtųjų Tautų bendruomenių nesigirdi protestų? Nepasakysiu, kad tai būtų baimė. Ne. Daugiausia yra noras užsikimšti ausis ir nieko negirdėti.

Kai kam galbūt nepatogu reikšti protestą prieš savo partijos valdžią. Visi suprantame, kad be mūsų politinių išeivių pagalbos, Darbo partija niekada nebūtų rinkimus laimėjusi. Mums pažadėjo pridėti vieną dolerį prie pensijos ir mes pamiršome, kad už kiekvieną iš valdžios gautą dolerį, reikės savo dešimt pridėti.

Štai Australijos parlamentą nustebino Attorney - General aplinkraštis, kad jam rašant laiškus, reikia pradėti su "Dear Comrade". Neveltui mums palankūs parlamentariai jau klausė, kur mes gyvenam, Cenerroje ar Maskvoje?

Apsižiūrėkime ir mes, kad vieną rytą atsibudę nerastume vietoje Pietų kryžiaus jau raudonas vėliavas.

Protestuokime prieš rusų bazių statybas Australijoje. Neleiskime Dievo vardą išvaryti iš mokyklų arba pilietybės priesaikos, o žodį "Comrade" palikime tik penktosios kolonos agentams arba komunistų partijos nariams. Alb.P.

IŠAISKINTA TORINO DROBULĖ

Naujausių elektroninių kompiuterių pagalba atlikti tyrinėjimai patvirtina, kad Torino drobulėje tikrai buvo įvyniotas nuo kryžiaus nuimtas Jėzaus Kristaus kūnas. To kią išvadą skelbia žymus amerikiečių teologas, Loyolos universiteto Čikagoje prof. Francis Filas. Tyrinėjimai drobulėje išryškino šešias graikų alfabeto raides, kurios yra randamos Pontijaus Piloto valdymo laikotarpyje 29 metais po Kristaus gimimo nuliedintose monetose. Tai kaip tik ir buvo Kristaus kančios ir mirties laikotarpis. Šalia šešių raidžių buvo išryškinti astrologiniai ir kiti ženklai, kuriais yra paženklintos šios monetos. Kaip žinoma, Kristaus laikais Palestinoje buvo paprotys, vyniojant mirusio kūną į laidotuvių drobulę, ant jo akių uždėti monetas. Raidės ir kiti ženklai kaip tik buvo atrasti toje vietoje, kurioje yra drobulėje įvynioto žmogaus dešinėsios akies atspaudas. Pastarieji tyrinėjimai buvo vykdomi valstybinio Virginijos universiteto laboratorijoje, vadovaujant prof. Robert Haralick.

SENAS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS SU VAIVADIJOMIS, VYSKUPIJOMIS

Išleistas 1749 m. lotynų k. Su lietuviškais aiškinimais, Lietuvos myliom, išleistas Lietuvos Šaulių sąjungos tremtyje. Reikšmingas mokslinis darbas. JAV \$ 7, Australijoje ir kitur užsienyje 8 amer. dol.

Taip pat Lietuvos žemėlapis su herbais išl. 1982 m., JAV 12 dol., užsieniuose 13 amer. dol.

1595 m. Lietuvos žemėlapis su lietuvių k. aiškinimais. JAV 6 dol., užsieniuose 7 amer. dol.

Platina S. Bernatavičius 1513 S. 48th Court, Cicero, Illinois 60650, USA.

Išgytina lietuviams, dovanotina mokslo įstaigoms.

Mokykimės lietuvių kalbos

Jau keliolika metų Melbourne, University High School patalpose, veikia lietuvių kalbos kursai. Kursus yra baigę daugelis mūsų jaunuolių šiuo metu aktyviai dalyvaujanti lietuviškame gyvenime.

Lietuvių kalba yra pilnai pripažinta ir užskaitoma Viktorijos universitetų kaip dalykas baigiant gimnaziją.

Visi jaunuoliai bei suaugę, kurie jaučia pareigą ne tik išlaikyti tą mums suteiktą privilegiją, bet taip pat išmokyti ir pagerinti savo kalbos žinojimą, turi įsirašyti į lietuvių kalbos kursus šeštadienio mokykloje.

Lietuvių kalba, lietuviškas žodis - tai mūsų pasididžiavimas ir turtas, mūsų tautos gyvybė ir jos ateitis.

Jeigu išnyks lietuvių kalba, išnyks ir mūsų tauta, panašiai kaip išnyko daugelis tautų, praradę savo gimtąją kalbą.

Mieli tėveliai, raginkime ir siųskime savo vaikus į šią mokyklą, kad jie neužmirštų mūsų kalbos ir, kad mūsų tauta nežūtų.

Tenelieka nei vieno lietuvių moksleivio, kuris nesiryžtų pasinaudoti jam šia veltui teikiama proga, kviečiant jį užpildyti tuštėjančius mokyklos suolus.

Norint, kad tie kursai ir toliau veiktų, mums būtina reikia padidinti mokinių skaičių ne tik bai-

giamoje, bet ir žemesnėse klasėse.

Registruotis kviečiame visus nuo 12 metų, nežūrint, ar jie moka lietuviškai ar ne.

Kursuose veikia 3 klasės - baigiamoji, šiek tiek pažengusių ir mažai arba visai lietuviškai nemokančių klasė.

NEDELSKIME !

Lietuvių kalbos kursai jau prasidėjo ir prašome skubiai registruotis University High School patalpose, Story Street, Parkville.

Registruotis skambinant B. Gasiūnui tel. 560 1142 arba pačiuose kursuose aukščiau minėtos mokyklos patalpose, kambarys 10.

MLB švietimo Valdyba

LATROBE VALLEY

P R A N E Š I M A S

Vasario 11 d., šeštadienį, 1 val. po pietų S. A. Sabrinų sodyboje Tambo Rd. Moe mieste, ruošiamas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas.

Nuoširdžiai kviečiami visi iš arti ir toli skaitlingai dalyvauti.

Seniūnė

SKAUTININKŲ SUEIGA KAZIMIERO STOVYKLOJE

Sausio 8 įvyko pirmą šiais metais Melbourne Skautininkų Ramovės sueiga. Buvo nutarta panaudoti progą nuvažiuoti pamatyti kaip skautai stovyklauja Kazimiero stovykloje ir turėti sueigą. Dalyvavo 9 skautininkai, 4 negalėjo ateiti į sueigą dėl stovyklos darbų.

Buvo aptarta 1984 metų veikla. Šiais metais, kai visa lietuvių tauta švęs šv. Kazimiero jubiliejų, Skautininkų Ramovė prisidės prie Džiugo tunto šventės. Visi skautininkai dalyvauja pamaldose kovo 4 d., ir po to Kaziuko mugėje ir Tunto sueigoje, šv. Kazimiero minėjime Lietuvių Namuose.

Nutarta skautams trumpai apibūdinti šv. Kazimiero gyvenimą ir jį įmanoma gauti skaidrių, kurias tą patį pailiustruoti.

Kovo mėnesio pabaigoje nutarta prisiminti mūsų Ramovės mirusius narius Parapijos Namuose.

Vėl buvo kalbėta apie židinio įsteigimą. Nutarta padaryti steigiamą susirinkimą vieną sekmadienio popietę balandžio mėnesį Lietuvių Namuose. Židiniui galės priklausyti seniau buvę skautai, bet nepasiekę vyresnių skaučių, vyčių, budžių ar skautininkų laipsnių. Židinyje turėtų savo sueigas - paskaitas, iškylas, bet tuo pačiu padėtų skautams moraliai ir materialiai. Toks židinyje sėkmingai veikia Sydnėje ir neseniai buvo įsteigtas Geelonge.

Buvo perskaitytas sveikinimas - atvirutė iš s. kun. Pr. Daukno, kuris šiuo metu Romoje. Po sueigos skautininkai dalyvavo Mišiose ir vėliaus nuleidime, kur savo šūkiu parinko: "Nenorim girtis mes garšiai, kad esam geri pavyzdžiai!"

Taip gamtoje užsibaigė pirmą Melbourne skautininkų Ramovės iškyla.

p.s. Birutė Prašmutaitė

APIE KUN. TAMKEVIČIAUS TEISMĄ

Beveik visų kraštų dienraščiai pamini kun. Sigito Tamkevičiaus nuteisimą. Vatikano dienraštis, atpasakojęs TASS komunikatą apie kun. Tamkevičiaus teismą, baigia tokia išvada: "Iš paskelbto sprendimo, galima sakyti, kad sovietinis teismas ir TASS agentūra net vaikų ir jaunimo katekizaciją, net Evangelijos skelbimą, tikinčiųjų teisių gynimą ir tikėjimo praktika-vimą laiko antikonstitucine ir antisovietine veikla".

Š Y P S E N O S

Vis Taspats

DĖKINGAS

Smuklėj tautietis tautiečiu:

— Už savo džiaugsmo valandas aš ypač esu dėkingas mūsų kas savaitgaliniams baliams ir visokiausiems renginiams.

— Bet, kiek man žinoma, pats juse niekad nedalyvauji.

— Taip, bet be mano žmonos tie visi šurumburum niekad neapsieina.

KARINGI LAISKAI

Falklando kare vyras atsako į savo žmonos karingus laiškus:

"Liaukis mane bombardavusi priekaištais ir iš piršto išlaužtais kaltinimais. Leisk man naudotis karu visišką taiką ir ramybę".

MOKESČIŲ SPALVOS

JAV-bių ambasadoj olandas, rūpindamasis vizos reikalais, sako valdininkui:

— Jūsų ir mūsų vėliavų spalvos vienodos: raudona, balta ir mėlyna. Olandai, svarstydami mokesčius, paraudonojoja, sužinoję, kiek reikės mokėti, - pabala, o apmokėję - pamėlsta.

JAV ambasados valdininkas į tai:

— O mums, amerikonom, dar net ir žvaigždės rodo.

SKIRIANTIS

Teisme žmona, trokšdama skirtis su alkoholiku vyru:

— Jis tikrai geria ir geria, niekas jam daugiau nerūpi; kitos išieties nėra, kaip tik skirtis man su juo.

Teisėjas, bandydamas juos sutai-kyti:

— Ar jis niekad nėra bandęs alkoholikų anonimo?

Žmona į tai:

— Esu tikra, kad jis jau viską yra išbandęs, bet vis jam dar negana.

NELAISVAVALIS ŽMOGUS

Mokinys į mokytojo užklausimą, ar žmogus turi laisvą valią:

— Neturi, nes jei ją turėtų, tai nesėdėtų mokykloje.

DLK VYTENIO ŠAULIŲ KUOPA MELBOURNE SKELBIA:

Kurkime tik lietuvišką šeimą ! Piršlys "Vytenis" padės Jums surasti lietuvių kilmės pageidaujama asmenį net ir kituose kontinentuose. Todėl kas ieško gyvenimo draugo ar draugės, rašykite "Vyteniui".

Pridėkite trumpą biografiją bei ko pageidaujate. Paslaptis bus išlaikyta. Laiškus rašykite lietuviškai arba kokia kalba jūs galite. "Vytenio" išlaidoms padengti atsiųskite \$ 20 čekį.

"Vytenis", Box 4861
Melbourne 3001,
Victoria, Australia.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000	— 12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000	— 13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau	— 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekilm. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnėje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd.,	3051. 329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road,	3199. 789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road,	3046. 306 2044
Malvern: 1382 High Street,	3144. 509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway,	3174. 546 7644